

מסורת הש"ס

(א) [ע"ב, ג] [פ"ה ה"א],
א נשאלו יעצ"ל.

גליון הש"ס

נמרא קונה לו ב"ב"ע עין
כ"מ נט ע"א מוס' ד"ה כ"ה:
שם יאמאי קרו' לת רח"ה:
שנת ד'ק' ע"ב [נ ע"ב]:

הגהות הב"ה

(א) תוס' ד"ה ארבע וכו'
אלא צריך לומר דמשי' ד'
מדות:

מוסף תוספות

א. [ד]אם הניח בכליו של
לוקח כאל מדידה, לאו
אדעתא דליקטו כליו
אבינהו כיון דמחוסרין
מדידה אלא לדעת
שימדרם ואח"כ ימשיך
ויוכה בהם, הלכך צריך
למימר לה קני. רמב"ם יונה.
ב. עין דפריש יונה מה
הדיו נמנע כגשות מוכר
ולא אמר לה ז"ל קני.
ג. דחצירו כידו הוה
וכשם שבידו של מוכר לא
קנה לוקח שאם אתה אומר
קנה לא היינו צריכים
למשיכה ובהגהה, ה"נ
בחצירו וכו', ורשות נפקד
שאי שכתב, שאם היה
כידו ואמר לו (המוכר)
זכה לפלוני ורצה לזכות לו
וזה, אף חצרו נמי וזה
מדינתו. ד'. רשות
מוכר ורשות המופקדין
מוכר חלקין חן בקבל
עליו. ה. [ד]אם מוכר
שכא משאיל לו מקום
ללוקח שיקנה מה שהוא
מוכר לו. חס' לקמן ע"כ ד"ה
ל'. [ד]אם מוכר
דאמרשן ראשון קנה, ומדת
מוכר דבעינן הגבהה או
משיכה, א"צ שגמבחה או
מושך בכלי המוכר קנה,
ומדת הלה המופקדין
אצלו שאם קבל עליו
הנפקד קנה לוקח. רמב"ם
יונה. ו. וזו הקשיא
לדברי מי שאמר ב"ב גיטין
(שם) כי אמר רב פפא דאי
אכל במלוה לא. דאי
במלוה אכלו ודאי צריך
מעמד שלשון דלא ליתיה
שיוכה לו. רמב"ם. ז. או
שהוא בחצר שאינה
משמרת שאינו קונה לו.
רמב"ם.

המוכר את הספינה פרק חמישי בבא בתרא פה.

כליו של אדם. של לוקח קונה לו אם פסק דמים צל מקום אפי'
נרשות מוכר וכגון דלמר ליה נהדיא יקנה כליו דלמר לקמן
במעמתי' [פ.]. אכל בסממא מיעבי' לן לקמן [א] ולא אפשיטא: חוץ מרש"ר.
והוא הדין לחצר שאינה של שניהן כדמוכח לקמן בצרימא ד' מדות:

כאן בסמיטא. הא דר"ל ור' יוחנן:
כל מקום שיש לו רשות. כגון סימטא
וחצר השותפין ורשות מוכר וכגון
דלמר ליה ז"ל קני דלקמן דהיינו יש
לו רשות: אין לו רשות. כגון רה"ר
לא: ה"ג בתוספתא ארבע מדות
במוכרין עד שלא נתמלאת מדה למוכר
משנתמלאת מדה ללוקח כד"א במדה
שאינה של שניהן אכל אם היסה מדה
של אחד מהן ראשון ראשון קנה כד"א
בזה"ר או נחצר שאינה של שניהן
אכל נרשות הלוקח כיון שקיבל עליו
מוכר ה"ו קנה נרשות מוכר לא קנה
עד שיגביה או עד שיוציא מרשות
הנעלים נרשות זה המופקדין אכלו
לא קנה עד שיקבל עליו או עד
שישכור את מקומו. ופירוש ארבע
מדות במוכרים לאו ד' רשויות קמשיב
רה"ר רשות מוכר רשות לוקח רשות
המופקדין אכלו דהא רשות מוכר
ורשות נפקד חל הוא דהא והכא
שייך למימר קבלה ושכירות מקום
והוא"ל והגבהה דהא תנן במתניתין

גבי רשות מוכר שכירות מקום דקמני ואם היה פיקח שוכר את
מקומו ואוקימנא [פ.]: נרשות נעלים וכיון דדינן שיה ליה"א ד' מדות ומה
הן ארבע מדות ד' חלקין של דינין שחלוקין זה מזה. ואלו הן מדה
שאינה של שניהן בזה"ר ובחצר שאינה של שניהן דלמרין זה עד
שלא נתמלאת המדה למוכר משנתמלאת המדה ללוקח הרי אחת מדה
של אחד מהן ראשון ראשון קנה הרי שמים רשות לוקח מיד כשיקבל
מוכר קנה הרי ג' רשות מוכר ורשות נפקד דקמפרש בהן דין הגבהה
והוא"ל קבלה ושכירות הרי ד'. וסמך מלמאי לי מדברי רבינו זקני
שלא נתמלאת המדה למוכר משנתמלאת המדה ללוקח הרי אחת מדה
מ"כ: עד שלא נתמלאת המדה למוכר. שאם נשכר היין או השמן
או אם הוקר למוכר ויכול לחזור בו דמוקי לה לקמיה [פ.]. נמדה שהשאלו
שניהן הלכך כל זמן שלא נתמלאת המדה הרי היא נרשות מוכר:
משנתמלאת הרי היא נרשות לוקח. לקחתה ולטול לה מקחו עד
שנענינו או ייחמו נכליו דלעתה כן השאלו להם לא למדידה ולא
להנעיט את שלו וכל זמן שעוסק במדידה למלאת המדה הרי היא
נרשותו דמוכר דהיינו מוכר ואין הלוקח יכול לקנות בתוך כליו של
מוכר כל זמן שלא משך או שלא הגביה משנתמלאת המדה ללוקח
דפרפרשית שעבשיו נעשית כליו של לוקח דלעתה כן נשאלה לו. וס"ל
להאי תנא דכליו של לוקח קונה בזה"ר כדמפרש ואזיל ודלא כרז
ושמואל ומיהו בסמיטא ובחצר של שניהן מוקי לה לקמיה [ע"ב]. דהתם קני
כליו של לוקח: נמדה שאינה של לו. וכדפרש עממא: אכל אם
היה המדה של אחד מהם. או של לוקח או של מוכר: ראשון ראשון.

שנותנין לתוך המדה קנה בעל המדה שאם המדה של מוכר אע"פ
הדמים לא קנה עד שימשוך דכליו של מוכר בזה"ר אי נמי בסמיטא לא קני לוקח דהא אפי' נרשות לוקח נמי אמרינן לקמן [פ.]. דלא קנה לוקח
כל זמן שהפירות נכליו דמוכר עד שישפסד לקרקע ואם המדה של לוקח אף על גב דלא נתמלאת נמי ראשון ראשון קנה דדמי למשך
אע"פ שלא מדד דקמני מתני' דקנה דכליו של לוקח קונה לו: בזה"ר. וקשיא למ"ד חוץ מרש"ר: ובחצר שאינה של שניהן. וכגון שלא נתן
בעל חצר להם רשות למדוד שם דהיינו דומיא דרה"ר: אכל אם היו מודדין נרשות מוכר לא קנה לוקח אע"פ שהמדה שלו דכליו של לוקח
נרשות מוכר לא קנה ורשות של לוקח או לסימטא או שנירף ידו למטה מג' בזה"ר סמוך לאסיקופת הבית וקבילה דלמרי' ככתובות (דף לא).
גבי היה גמר ויאלץ ולקמן בשמעתי' (דף פ.א). מיימית לו. ומיהו לקמן [ע"ב] מוקי לה במדה דמוכר כי מוכר ומדה דלוקח כי לוקח דהא מוכר שמימי
מאני דמוכר וז"ל לוקח שמימי מאני דלוקח: נרשות לוקח. שהיא המוכר נבואתו למכור נביא לוקח: כיון שקיבל עליו מוכר. שנמלכה
וא"ל כל נבואה זו קנויה לך בכך וכך כל סאה וסאה: קנה לוקח. מיד אע"פ שלא מדד דקני ליה רשותו ואע"פ שהמדה של מוכר דהכלי
נצל אכל הרשות. ומיהו לקמיה [ע"ב] מוקי לה במדה דלוקח ולא גרע ממשך ולא מדד דקמני מתני' דקנה: המופקדין אכלו. שהפקיד שם מוכר
פירותיו ומסתמא הקנה לו נפקד למפקיד את רשותו ללורך פירותיו למכור ולמדוד פירותיו נביתו כדרך כל הנפקדים: עד שיקבל עליו.
נפקד נמלך מפקיד לייחד לו רשות ללוקח לקנות הפירות בלשך הוא שם או שישכור. והוא הדין נמי גבי רשות מוכר שייך קבלה ושכירות
והכא נמי שייך הגבהה והוא"ל אלא תנא אורחא דמילתא קמני דתם מוכר כשמוכר רוצה הוא לפנות את ביתו הלכך קמני
התם הגבהה והוא"ל דליו חפץ להשאל ולל להשכיר רשותו וגבי נפקד שייך קבלה ושכירות דכי היכי שהיה נפקד של זה
הראשון הכי נמי ישמור פקדונו של שני ונבואת תנא הכא קבלה ושכירות וכל שכן הגבהה והוא"ל. ולמאן דמוקי לקמן במלמאי
דמוכר כי מוכר ומאני דלוקח כי לוקח איכא לאוקומי נמי נבואת דמופקד כי מופקד והלכך לא קני לוקח דכליו נפקד:

כל מקום שיש לו רשות להניח. וא"ת והא דלמר לעיל מדד והניח
ע"ג סימטא קנה ואוקימנא לתוך קופתו משמע דוקא מדד אכל
לא מדד לא קנה לו כליו ואומר ר"י דבעי למימר ז"ל קני"א וכיון דמדד
דלמר ליה ז"ל קני דמי"ב והשתא נחא דלריכי הני תרי מיני דר' יוחנן
ומיהו הדין דלעיל דלמר אפילו
נרשות הרבים ואוקימנא בסמיטא
תמיה למאי אליטריכא וי"ל דשנא
חל מכלל חצרמה אממר:

ארבע מדות במוכרים. פירש
רבינו שמואל דאין לפרש
ד' רשויות דהא רשות מוכר ונפקד
חדא היא דהכא והכא שייך למימר
קבלה ושכירות מקום הווא"ל והגבהה
וקשה לפירוש דלס כן לערביניהו
וליתנינהו נרשות מוכר ורשות נפקד
לא קנה עד שקבל עליו או יגביהנה
או יוציאנה או ישכור מקומו ועוד
דאין נראה שמועיל קבלה נרשות
מוכר דאין אדם מקנה רשותו לאחרים
ע"י עמלו' כמתנן ב"ב חלון (עירובין
דף עט: וס') דמוכר להן על ידי בנו
וזמנו הגדולים אכל לא ע"י בנו וזמנו
הקטנים מפני שידן כידו ומ"מ אין
לפרש דחשיב רשויות' דלמאי דבעי
למימר השתא דמדה של לוקח קני
אפילו בזה"ר כל שכן נרשות מוכר
דקני דהא לצקוף דמסקינן דברה"ר
לא קנה אפי"ה מיעבי' לן אי קנה נרשות מוכר כליו של לוקח אי לא
ואם כן מיעבי' לן לפרושי דהא דלמר נרשות מוכר לא קנה עד
שיגביהנה דכליו של מוכר איירי ונללא הכי ז"ל כן לקמן כי אמר
דכליו של לוקח קנה נרשות מוכר א"כ לא חשיב אלא רשות אחד כיון
דכליו של לוקח קנה בכל מקום דהשתא אין חילוק בין רה"ר לרשות
מוכר^א אלא^ב דחשיב ד' מדות דכלים מדת סרסור ומדת מוכר ומדת
לוקח ומדת נפקד: ה"ב גרסינן בתוספתא (רפ"ה) נרשות הלה
הנפקדים אכלו לא קנה עד שקיבל עליו או עד שיגביהנה ויוציאנה או
ישכור את מקומו אכל לפי ספרים דגרסי' עד שיגביהנה או עד שיוציאנה
קשה לערביניהו וליתנינהו רשות מוכר בזה"ר נפקד והשתא משמע
דבצקלה כדי וזכה לו לקונה וא"ת צקוף פ"ק דגיטין (דף יג: וס'): דלמר
מנה לי צידך תנהו לפלוני צמעמד שלשמן קנה ומה צריך מעמד ג' הא
מוכר התם דמן כזי דמי דמן (ס"א יא: וס' ד"ה ג) האומר נתן ג'
זה לאשתי ושטר שחור זה לעבדי חוזר בגט ואינו חוזר בשחרור משום
דמן כזי וא"כ צלל מעמד ג' יקנה לו דלמר הכא^א ולמאי דפירש ר"ת
דמעמד שלשמן קנה אפילו בעל כרחו של נפקד אחי שפיר דליתרין
לכן מעמד ג' ולמאי דמפרש נמי ר"ת דלא אמרינן תן כזי אלא היכא
דנשעה שנותן לו אומר לו תן אכל אם כבר היה צידו לא אמרינן תן
כזי אחי שפיר ועוד י"ל דלמאי נמי מעמד ג' דלמאי אין הפקדון ציד
הנפקד^ב דקני דלי לאו מעמד ג' אינו יכול לזכות לו אלא כשהוא נרשותו:
כליו

שנתמלאת המדה הרי היא של מוכר ולא קנה לוקח ואע"פ שפסק
הדמים לא קנה עד שימשוך דכליו של מוכר בזה"ר אי נמי בסמיטא לא קני לוקח דהא אפי' נרשות לוקח נמי אמרינן לקמן [פ.]. דלא קנה לוקח
כל זמן שהפירות נכליו דמוכר עד שישפסד לקרקע ואם המדה של לוקח אף על גב דלא נתמלאת נמי ראשון ראשון קנה דדמי למשך
אע"פ שלא מדד דקמני מתני' דקנה דכליו של לוקח קונה לו: בזה"ר. וקשיא למ"ד חוץ מרש"ר: ובחצר שאינה של שניהן. וכגון שלא נתן
בעל חצר להם רשות למדוד שם דהיינו דומיא דרה"ר: אכל אם היו מודדין נרשות מוכר לא קנה לוקח אע"פ שהמדה שלו דכליו של לוקח
נרשות מוכר לא קנה ורשות של לוקח או לסימטא או שנירף ידו למטה מג' בזה"ר סמוך לאסיקופת הבית וקבילה דלמרי' ככתובות (דף לא).
גבי היה גמר ויאלץ ולקמן בשמעתי' (דף פ.א). מיימית לו. ומיהו לקמן [ע"ב] מוקי לה במדה דמוכר כי מוכר ומדה דלוקח כי לוקח דהא מוכר שמימי
מאני דמוכר וז"ל לוקח שמימי מאני דלוקח: נרשות לוקח. שהיא המוכר נבואתו למכור נביא לוקח: כיון שקיבל עליו מוכר. שנמלכה
וא"ל כל נבואה זו קנויה לך בכך וכך כל סאה וסאה: קנה לוקח. מיד אע"פ שלא מדד דקני ליה רשותו ואע"פ שהמדה של מוכר דהכלי
נצל אכל הרשות. ומיהו לקמיה [ע"ב] מוקי לה במדה דלוקח ולא גרע ממשך ולא מדד דקמני מתני' דקנה: המופקדין אכלו. שהפקיד שם מוכר
פירותיו ומסתמא הקנה לו נפקד למפקיד את רשותו ללורך פירותיו למכור ולמדוד פירותיו נביתו כדרך כל הנפקדים: עד שיקבל עליו.
נפקד נמלך מפקיד לייחד לו רשות ללוקח לקנות הפירות בלשך הוא שם או שישכור. והוא הדין נמי גבי רשות מוכר שייך קבלה ושכירות
והכא נמי שייך הגבהה והוא"ל אלא תנא אורחא דמילתא קמני דתם מוכר כשמוכר רוצה הוא לפנות את ביתו הלכך קמני
התם הגבהה והוא"ל דליו חפץ להשאל ולל להשכיר רשותו וגבי נפקד שייך קבלה ושכירות דכי היכי שהיה נפקד של זה
הראשון הכי נמי ישמור פקדונו של שני ונבואת תנא הכא קבלה ושכירות וכל שכן הגבהה והוא"ל. ולמאן דמוקי לקמן במלמאי
דמוכר כי מוכר ומאני דלוקח כי לוקח איכא לאוקומי נמי נבואת דמופקד כי מופקד והלכך לא קני לוקח דכליו נפקד:

מאי

עין משפט
נר מצוה

פ"א א מ"י פ"ד מהל'
מכירה הלכה א סמנ
עשין פ"ב טו"ט ח"מ סימן
כ טע"ף ג:
פ"ב ב מ"י ט"ז ה' ח
טו"ט ט טע"ף ט:
פ"ה ד מ"י ט"ז הלכה ו
טו"ט ט טע"ף ט:
פ"ה ה מ"י ט"ז טע"ט ט
טע"ף ט:
פ"ו ו מ"י ט"ז טע"ט ט
טע"ף ט ובג"ה:

רבינו גרשום

לא פליגי כאן ברה"ר.
כדלוקח מורי דאם מוד לו
בכליו של לוקח ברה"ר
לוא קנה לו כליו. וכולהו
מורי דאם מוד לו בכליו
בסמטא דקנה. והא דקאמר
רב ושמאל חוץ מרה"ר
כמשך קאמרי הא בסמטא
דקנה והא דקאמר ר' יוחנן
קניש לקישר ברה"ר לא
ה"ר ממש קאמרי אלא
בסמטא ואמאי קרו ליה
רה"ר לפי שאינה רה"ר
דאיהא מוקפת מחיצה. ה"נ
מסתברא דבסמטא מיירי
דאמר ר' אבהו וכו'. והאי
דקאמר ליה ר' יודא לר'
אסי שמא לא שמע רבי
וכו'. משום דס"ל לר' יודא
דאמר ר' אבהו א' אמר ר'
יוחנן ור' אסי אמר אפי'
בלא כליו ס"ל לר' יוחנן
דבסמטא קנה: עד שלא
נתמלאת מדה כולה למוכר.
המוכר יכול לחזור בו:
משנתמלאת מדה ללוקח.
היה הוא ברשות לוקח ואם
רצה קנה: ב"א דעל שלא
נתמלאת למוכר שמדד לו
במדה שאינה של שניהן.
אלא ששאלה אבל אם
היתה מדה של אחד מהן של
לוקח ראשון ראשון שמדד
לחוזר קנה הלוקח. ב"א
דקנה ראשון ראשון ברה"ר
ובחצר ג' מפרש לקמן
בסמטא. וזו מדה אחת.
ובזה ב' דאם מוכר
מדד לו במדת לוקח לא קנה
עד שיגביהנה והגבהה קונה
בכל מקום או עד שיוציא
מרשותו כגון דרשור את
מקומו: ואם ברשות לוקח
הן. שהיו מופקדין בידו כיון
שקבל עליו מוכר למכור
לו אפי"ה שלא מדד לו
עדיין קנה לו לוקח רשותו
וזו מדה ג'. מדה ד' אם
היו הפירות ברשות הלה
למוכר אצלו.
שהיו מופקדין ביד אחר
ולא ביד לוקח לא קנה
הלוקח עד שיקבל עליו זה
המופקד שישאיל לו ללוקח
מקום שהפירות נבואתו שם
או עד שישכור את מקומו
של מופקד שהפירות שם:

(א) ר' ד"ל כ"י אבא דלפי'
בסימטא בעינן כליו דוקא.
ג) נראה דל"ל בזה"ר ובחצר
שאינה של שניהן ולקמן
מפרש דה"ר דלמר ה"י
בסימטא.